

KÖZÉRDÉK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap reggel.

Előfizetés
 egész évre - - 12 korona.
 fél évre - - - 6 "
 negyed évre - - 3 "
 Egyes szám ára 12 fillér.

Hirdetéseket és előfizetéseket elfogad FÖLDES EDE
 könyvkereskedő, a kinek a lap kiadóhivatala van.
 Hirdetés ára centiméterenként 6 fill. Főbbizéri hirdetés árkezdésményben részesül.
 Nyiltér sora 40 fillér.

Budapesti hirdetések kizárólagos felvétele
 milliméter-árszabás szerint a
 Leopold Gyula
 Vidék Lapok Központi Hirdetési Osztályában
 Budapest, VII., Erzsébet-körút 41. sz.

Nehézségek.

Gróf Héderváry miniszterelnök megalakította kormányát. További intézkedésig megtartotta a belügyi, kultusz, horvát és a királyi melletti minisztérium vezetését, pénzügyminiszter Lukács László, kereskedelmi Hieronymi Károly, földművelésügyi gr. Serényi Béla, igazságügyi Székely Ferencz koronagyűző, honvédelmi Hazay Samu vezérőrnagy.

A hivatalos lap f. hó 18. száma hozta a Wekerle-kormány felmentésére s az új kormány kinevezésére vonatkozó kéziratokat.

Az alakulás formái része tehát be volna fejezve, de a tényleges kormányzás előtt még igen nagy nehézségek mutatkoznak.

A pártok nem tudtak még semmi bizonyosat az új kormány programjáról és terveiről, s ezért bizalmatlansággal néznek eléje. Növelte ezt a bizalmatlanságot az, hogy a kormányelnök a volt szabadpárt-tagjai közül kereste minisztereit; a mivel azt a látszatot keltette, hogy a mostani pártok támogatására nem reflektál. Ez mindenesetre csak látszat, mert fel kell tennünk annyi alkotmányos érzéket az új kormányról, hogy parlamenti többség ellen való kormányzásra nem vállalkozik. Egyébként is úgy hirtik, hogy egészen új párt alakítását tervezi, a melyben szívesen lát mindenkit. De a politikai pártok érzékenysége s talán még inkább a mandátumokért való érthető aggodalom elfojtott minden más gondolatot. Ma már nem gondolnak arra, hogy az új kormány hoz-e a nemzeti fejlődés szempontjából értékes biztosítékot; arra sem igen gondolnak, hogy az országnak ismét temérdek anyagi és erkölcsi kára lesz a bizonyosan bekövetkező zavarokból: a párt-veszedelem sejtelve dominál. Az ördög, hogy ne mondjuk Polónyi keze ismét működik.

Mit törődik a mai képviselők jelentékeny része az ország dolgával?! Ha a mandátumot veszélyben érzi: ezen a veszedelmen kívül nem hall és nem lát épen semmit. Pedig nézzen végig akarki Magyarország jelenlegi közállapotain, a hogyan a „nagy nemzeti kabinet“ kezei közül kikerült. Kivéve talán a nem hivatalos kultur-mozgalmakat, talál-e akármiben is megnyugvást? Minden a leromlás állapotába van belépolitizálva.

A gazdasági élet hullámverése megszűnt. Minden munka vagy vállalkozás szinte a családi tűzhely szűk körébe vonult vissza. A hosszas kormányválság bénává tette a gazdasági tevékenységet s január elseje óta az ex-lex még a pénzügyekre is ráfeküdt.

Mit ér és mit számít az olyan ország, mely rendetlenül fizeti az adót s hol állit, hol nem állit katonát. Az adóssága pedig egyre nő; sőt meg is nőtt olyan méretekre,

amelyekről fogalmat sem bir alkotni senki. És ez mind ugyanakkor van, a mikor az állami tevékenység híján a keresetforrások is egyre jobban megsűkülnek, a közhittel pedig egyre bizalmatlanabbá lesz.

Az ország határain felhők tornyosulnak. Bosznia elkülönítése s az egyre erősödő szláv jellegű trializmus — a mely a még lehetséges paritásnak is valóságos halálát jelent s a melyet meggondolatlan magyar politikusok is legyezgettek — állami tekintélyünk teljes lehangolásával fenyeget. Ausztria napról-napra erősödik abban az arányban, a melyben a mi energiánk vért felszívják az ábrándképek, csalóka jelszavak és a pártoknak egymás ellen kijátszott taktikájuk.

A koalíció tette képtelen volt, gyáva és férfiatlan. A mi bajt hozott az országra, azt csak öntudatos bátorsággal, férfias energiával lehet jóvátenni. Különben elcsenevesszünk és elbánnak velünk, akármilyen hangosok tudunk lenni a magunk és mások ámitásában.

Öntudatos nemzeti politikának őszinte és erélyes képviselőjét várja a nemzet, a ki tekintélyt tud szerezni ismét a kormányának, hogy imponáljon minden irányban. Hogy X-nek vagy Y-nak hívják-e? az teljesen mellékes. Csak jöjjön!

Szemle.

Ritkán következik valami jobb; ezt tartja a közmondás. De azért mégsem hisszük, hogy a Wekerle-korszaknál rosszabb következhessék szegény nemzetünkre. A „nemzeti vezérek“ és „a nagy kabinet“, a mint magukat nevezgették, meghódította az országot szép ígéretekkel. Igérték, hogy a nemzeti szellemet minden téren, még a hadseregben is „kidomborítják“. Igérték, hogy az ipart és kereskedelmet fellendítik s az által az ország vagyonsodását elősegítik, gazdasági önállóságát előkészítik. Igérték nemzeti demokráciát, szabadelvűséget és mindent, a mi szép, drága és értékes a magyar ember előtt. Vágyakat ebresztettek és legyalázták mindazokat, a kik a merész ígéretek és vágyakat nem hitték, nem helyeselték és nem hirdették. S mi lett az eredménye a gyerekes hősködésnek? A nemzeti szellem nemcsak hogy nem domborodott, hanem soha még olyan sovány kosztra nem jutott, ennyire el nem taposodott. Csak Justh pártfogoltjainak a horvátoknak szemtelen föllépésére, a magyar államvasutak horvátországi vonalainak elhorvátosítására, a horvát obstrukcióra, a magyar kormányának Ausztriával szemben való gyámoltalanságára gondoljunk. Az osztrákok selejtes iparczikkei kedvezményes tariffa mellett önzölnekek hazánkba; a kétszázalékos quotában évente 10—20 millióval több közös költséget fize-

tünk, államháztartásunk egyensulya megint, te'e vagyunk adóssággal s hozzá megvagyunk nyomorítva egy igazán kegyetlen adórendszerrel, melyet — mint a többi terhet — vívmányok színeibe öltöztetve nemzeti haladásnak tudtak hazudni. S a hazugságok áradata mellett a legdurvább erőszakkal fordultak azok ellen, kik a hazugságnak hitelt adni nem voltak hajlandók. Hazugság és erőszak jellemezte közeletünket. Csak vármegyénkre tékintsünk, ennek a közállapotain mint tükörben láthatjuk az egész ország kormányzatának jellemző vonásait. Valóban nincs mit bánkódni a nemzetnek a Wekerle-kormány után. Rosszabb talán már nem is jöhet. Mert őszintén megmondani, hogy a nemzet ereje mennyit bír meg és óvni a képzelet okozta csalódásoktól: ez lehet talán lehangoló, de becsületes eljárás; de olyan vágyakat kelteni egy nemzetben, melyekről maga a ki kelti is tudja, hogy nem fognak teljesedni: az a leggonoszabb játék egy nemzet bizodalmaival és eszményeivel.

Gazdasági külképviseletünk.

Régi és általános panasz, hogy a külföld mit sem tud Magyarország külön államiségéről. Ötven év óta felhangzó politikai gravámen ez, melynek orvoslásáért hiába interpelláltak az évről-évre összeülő delegációk a külügyi kormányt. Minden marad a régi-ben; mert a külügyi politika vezérelve egy nagy Ausztriába olvasztani bele az önálló állami életet élő Magyarországot és mert képviselőházunk soha sem tudta rászoritani arra a kormányt, hogy vagy külügyi kormány, vagy a miniszterelnöki sajtóiroda utján világosítsa és nyissa föl a külföld szeméit. Talán csak az egy német császár tudott eddig a mi önállóságunkról, ő legalább gálánus módon bókolt egy ízben a budavári palotában a magyar királynak és a nemzetnek. Az újabb időben, egyesek buzgóságából, dereng ugyan a látóhatár s már kezdnek itt-ott észrevenni. Mindez azonban csekélység; a politikailag önálló Magyarország a világpolitikában hivatalosan ma sem létezik! De hát ez csak politikai baj. Sokkal nagyobb baj ennél az, hogy nem ismerik a külföldön Magyarország gazdasági erejét sem. Mit sem tudnak kereskedelmi és ipari fejlődésünkről és termelésünkről, sőt még mezőgazdasági termelésünket sem méltatják kellő figyelemre, jóllehet az agrár körök elég sokat prédikálnak hazánk eminenter mezőgazdasági jellegéről és sürűn vesznek részt a „zöld internacionale“ összejövetelein, — es így a világversenyben szinte leereszkedés számba megy, ha velünk néha mégis szóba állanak.

Pedig a mai modern Magyarország már nem az, ami volt 50 év előtt! A mezőgazdaság lassan ugyan, de rálépett az intenzivitás útjára — és a mai parasztgazda már kétszer annyit termel és háromszor annyi terhet visel pár holdacska földjén! A mocsaras, sáros és ingoványos láptalajok eltűntek s befogattak a modern kultúra jármába; a puszták egyhangúsága és romantikája már

csak mese s a csikós és betyárvilág regéje csak a külföldi fantáziákban él. Elősmertek ezt az itt járt külföldiek is, kik a meglepetés és csudalat hangján emlékeztek meg az itt látott modern kulturáról. Am 50 év előtt ugyancsak kezdetleges volt kereskedelmünk és iparunk is — az egész vonalon és ha akkoriban nem vett róluuk a külföld tudomást, azon nincs csudalni való, hiszen a csehrendszerű ipar akkor még a bszükséglet fedezésére sem volt elég erős és képes. De ma már más a helyzet! Különösen az utolsó két évtizedben ugyszólván gombamódra nőtt ki a földből a sok ipari vállalat és már nem csak a bszükségletet tudjuk kielégíteni, de már igen sok iparcikkünkben a kivitelre is rá vagyunk utalva, ha csak üzemeinket korlátozni nem akarjuk.

A termelési főszegek elhelyezhetése érdekében tehát megfelelő kereskedelmi és külképviseletről kell gondoskodnunk! Mert nem elég, ha a külügyi kormányzat megszavazzuk a külképviselet költségeire kért sok milliókat. De egyben gondoskodnunk kell arról is, hogy a költségek hozzájárulásunk arányában vissza is térüljenek az országunknak.

Sajnos, hogy hazánknak önálló képvisellete nincs és már szinte beltörődöttünk abba, hogy az osztrák konzulok csak az osztrák érdekeket viselik szívükön — és így első sorban Ausztriának van haszna külképviseletünkben, mi pedig ismeretlen ország vagyunk — még a konzuljaink előtt is. Ezen a bajon segíteni kell! Magyar vagy Magyarországot jól ismerő közegeket kell a konzulatusokhoz kiküldeni, hogy azok úgy konzuljainkat, mint a külföldet is megismertessék hazánkkal és az eddigiektől elütő más — barátságosabb véleményre hangolják és hazánknak a külföld kereskedelmében és közszállításában helyet szorítsanak. Mert hiszen már nagyon is botránysos és bántó, hogy mennyire ignorálnak bennünket a külföldön.

A napokban panaszos levelet olvastunk arról, hogy Belgiumba való fakivitelünk stagnál, sőt évről-évre óriási módon csökken! Például fűrészelt épületfa kivitelünk 1907-ben még 3,007,256 koronát tett ki — és 1908-ban már 2,380,184 koronára süllyedt. A fűrészelt tölgyfából 1907-ben még 2,894,516 korona értékű árut exportáltunk Belgiumba és 1908-ban már csak 1,368,821 koronát tett ki ez a kivitel. Megvígasztalhatnók a panaszos levélíróval azzal, hogy ne busuljon, mert hiszen más cikkekben is így vagyunk. Mert például világhíres buzalisztűnknek már épen állig van piaca Belgiumban. 1907-ben már nagyon kevés lisztet exportáltunk Belgiumba, de mégis 204,713 koronára rugott az export-liszt értéke, — holott 1908-ban már ez az értékcsökkenés is 108,093 koronára süllyedt. És sajnos, ezt az összehasonlítást több cikknél is megismételhetjük!

Mi ennek az oka?

Csak az, hogy nincs, aki érdekeinket képviselje! Konzuljaink nem ismernek bennünket; más megfelelő képviselétről pedig nem történt gondoskodás. Azaz pardon! Vannak ugynevezett szaktudásaink és Brüsszelben is ott ül például gróf Apponyi Antal miniszteri titkár — mint szaktudósító! De hát a gróf úr — azt hisszük — csak ezután fogja megtanulni ha ugyan egyáltalán megtanulja, — hogy mi is az a kereskedelem és a szak-képviselés! Ez az úr lehet nagy úr, de nincs tisztában azzal, hogy hivatásának és hazájának mivel tartozik és hogy a magyar ipar- és kereskedelemnek milyen hasznot hajthatna azon a piacon.

Előfizetési felhívás.

Lapunk ez esztendőben XXIX. évfolyamát kezdette meg.

Huszonnyolcz évet töltött el a „Közérdek“ a nemzeti feladatok szolgálatában. Politikai, kulturális, társadalmi, gazdasági téren a nemzeti haladás eszméit hangoztatta, oktatva, buzdítva, hibákra s jó példákra rámutatva és felvilágosítva.

Azt hangoztatta folytonosan, hogy a magyar társadalom csak úgy lehet erős, csak úgy végezhet sikeres és dicsőséges munkát, csak úgy tud hatni, győzni és hódítani: ha kivétel magából minden hasznavehetetlen és bomlasztó anyagot a hasznos, a jóra való, a becsületes munkaerőket pedig egyesíti.

Ilyen irányban fog működni a következő évben is.

Feladatának fogja ismerni, hogy a politikai eseményeket — az elfogultság, czélzatosság, amitás hazug sallangjaitól megtisztítva — hiven, tárgyilagosan közölje és ismertesse.

Eber figyelemmel kíséri közéletünk jelenségeit; védelmezi a nemes törekvéseket; feltárja és üldözi a politika köntöseiben bivalkodó és dühöngő személyes érdekeket.

Mert mély meggyőződéssel hirdetjük, hogy nincs veszedelmesebb és gonoszabb eskücselenség, mint jóhiszemű emberek lelkes bizalmát egyéni czélokra kizsákmányolni és bűnös visszaélésekre használni.

Kerjük olvasóközönségünket, hogy hazafias és erkölcsös irányban való működésünket partolni sziveskedjenek.

Előfizetőinket kérjük, hogy előfizetéseiket mielőbb legyenek szivesek megújítani, nehogy lapunk szétküldése akadályt szenvedjen.

A „Közérdek“ előfizetési ára:

Égész évre	12 korona.
Fel évre	6 „
Negyedévre	3 „

Vegyes hírek.

— **A Hivatalos Lapból.** A pénzügyminiszter Ebergényi Ámon mázsaszküldött a marosújvári főbányahivatalhoz mázsaszküldött nevezte ki.

— **Halálozás.** Vég-h István törvényhatósági bizottsági tag, nyugalmazott p. ú. titkár f. hó 18-án hirtelen meghalt Alvinczen.

— **Időjárás.** Az idei téli időjárásunk valóságos farsangi tréfát üz velünk. Az elmúlt napok áprilist mutatnak, eső áztat s szél jár át bennünket hideg és hó helyett. A korcsolyázók fájó szívvel gondolnak a hidegebb télre. A hőmérő tegnap is 2—3 fok melegeget mutatott.

— **A Bethlen-kollégium legközelebbi ismeretterjesztő előadása** Habekost Alajos: „Matematikai tréfák“ ma csütörtökön, f. hó 20-án délután 5 órakor kezdődik a diszteremben. Belépő-díj nincs. Minden érdeklődőt szivesen lát a tanárikar.

— **A Protestáns Nőegyesület** folyó hó 23-án d. u. pontban 5 órakor a Bethlen-kollégium diszteremben műsoros összejövetelt rendez. Műsor: 1. Énekel: a tanítóképzőintézet dalkara. 2. Felolvas: Székely Ödön főgimn. tanár. 3. Énekel: Mátyás Irma zongora kísérete mellett dr. Erdős Jenő ügyvéd. 4. Szaval: Winkler Katinka. 5. Mozart: Zongora-négyes. Előadják: Balla Béláné (zongora), Weinrich Frigyes (hegedű), Zeman Venczel (viola), dr. Farnos Árpád (cello).

— **A nagyenyedi Daloskör** f. hó 15-én adta elő másodszor a Hófehérkét. A szép és gyönyörködtető daljátékot nagy közönség nézte végig, s a kik másodizben látták, azok is élvezetek találtak benne, mert művészi értékben bővitve és új részletekkel kiegészítve került színre. A szereplők dicséretreméltó törekvéssel nyújtották a legélvezhetőbb játékot. Az előadás után táncz volt, mi hajnalig együtt tartotta a szép közönséget.

— **Az Iparos Önképzőkör** szombat este f. hó 22-én rendezi farsangi tánczmulatságát a régi városháza nagytermében.

A népes rendezőség a sok tánczos és a vidám hangulat megszerzésén kívül az estét emlékezetessé teszi még szép és csinos iparművészeti tánczrendek kiosztásával. A tánczmulatság este fél 9-kor kezdődik. Ajánljuk e kört városunk közönségének a figyelmébe.

— **Baleset.** Imreh József verespataki főszolgabíró f. hó 9-én Abrudbányára menet lovai elragadták s oly szerencsétlenül ugrott ki, hogy egyik lába kifeszamodott.

— **Álarczosbál.** A ref. egyházi iparos dalkör vasárnap rendezte hirdetett álarczosbálját. Delután a vasutól a bálterem épületéig tréfás felvonást tartottak. Este a bálterem színlétre megtelt tánczoló és az álarczosok iránt érdeklődő közönséggel. Ebben a zsufoltságban alig sikerült feljegyezni az álarczosokat összesen s így csak nagyjában tudtuk őket összeírni. Csinosak voltak: Egyiptomi nő (ifj. Gerendi Gusztávne), Pillangó (Márton Margit), Olasz leány (Márton Anna), Dalmát nő (Katona Erzs), Két szláv nő (ismeretlenek), Ibolya (Beke Lujzika), Tündér leány (Molnár Rozika), Spanyol cigányleány (Beke Marika), Estike (Szőlősi Mariska), Kártyavető cigánynök (Gazdag Gézané, ifj. Tomai Pálné), Három kalikó (ismeretlenek), Tarokk kártya (Krisán Mari), Éj királynője, Virágárusleány stb. Férfi jelmezek: Éji lovag (Nagy Dénes), Karnevál (Szergey Lajos), Gigerli (ifj. Aczel Lajos), Podmaniczky báró (Pollacek Ignác), Kakas (Komáromi Sándor), Szercesen (Rádu Jenő), Bohócok (Gazdag Géza, ifj. Tomai Pál, Andrási Gyula s még vagy 4-en), Matröz, Magyar legények stb. Szünetek közben néger jelmezesek néger tánczot jártak, lengyel zsidók énekeltek és más tréfás mutatványokkal szószakoztatták a közönséget. A bál reggel 5 óráig tartott.

— **A dévai kir. törvényszék Brádon.** A dévai kir. törvényszék f. hó 10-én Brádon aranylopás kiderítése tárgyában fő-tárgyalást tartott a helyszínen.

— **Helyreigazítás.** Lapunk mult számába tévesen került az a hír, hogy f. hó 19-dikén kaszinó estély lesz. Egyelőre csak egy hónapban egyszer van tervbe véve, a legközelebbi február hó 9-re.

— **A gyulafehérvári I. husvizsgáló tanfolyam záróvizsgálója.** Varmegyénkben — mind ismeretes — csak a járások székhelyén van állatorvos, körorvos alig van, így a husvizsgálók kiképzése vált szükségessé. A gyulafehérvári tanfolyamot tizenötön végezték el, kik közül: 9 földmives, 1 magánzó, 1 bányász, 1 községi végrehajtó, 2 tanító és 1 vágóhídi ór volt. Előképzettsegükre nézve: hat 4 elemi osztályt, kettő 6 elemi osztályt, három 2 gimnáziumot, egy 3 gimnáziumot, egy 4 polgárit, kettő pedig tanítóképezdét végzett. A vizsgálat folyó hó 15-én volt Gyulafehérvárt. A vizsgáló bizottság tagjai voltak: Székely Károly törvényhatósági m. kir. főállatorvos, mint elnök, dr. Náthán Bernát városi tisztiorvos és Bauer Zsigmond m. kir. állatorvos, mint a tanfolyam vezetője. Ezekon kívül jelen voltak: Báró Bánffy Kázmír alispán, Novák Ferencz kir. tanácsos, polgármester, Roska Miklós városi tanácsos, h. polgármester, Ujházy Béla városi tanácsos. Roska Vazul rendőrkapitány, Pongrácz Géza főszolgabíró, Teleki Dezső szolgabíró, Mayer Ignác m. kir. főállatorvos, Trencsányi Árpád, Barok Sámuel, Bányász Izidor m. kir. állatorvosok, Reichert Róbert állatorvos és még számos vidéki érdeklődő. A vizsgáló bizottság mind a tizenötnek kiadta a képesítő bizonyítványt, mit a vizsgázók meg is érdemelték, mert a szakembereket is bámulatba

ejtette szabatos és a husvizsgálat minden részében való jártasságukat eláruló feleletük és vizsgálatuk. A vizsga végeztével az elnök különösen is kiemelte Bauer Zsigmond m. kir. állatorvos érdemeit, a bizonyítvány kiosztása után pedig figyelmeztette a husvizsgálókat, hogy hivatalukkal járó kötelességüket pontosan és lelkiismeretesen teljesítsék minden melléktekinet és érdek nélkül. — Február elejével új tanfolyam kezdődik.

— **A verespaki gör. kath. román nőegylet** f. hó 8-án a verespataki Kaszinó helyiségében színelőadással egybekötött táncmulatságot rendezett. Színre került „Szent György éjszakája”, melyben kitérő alakítással játszott Mihes János, a cigány és Almasán Adél a cigányné szerepében, míg Ajdu Anna nagyon szép énekével gyönyörködtette a közönséget. A többi szereplők is kivétel nélkül megállották helyüket. A színelőadáson és táncmulatságon a magyarok és románok egyforma számban jelentek meg, bizonyosságul annak, hogy a nemzetiségi helyen a nemzetiségek közt nincs meg a szokásos széthúzás és folytonos egyenetlenség, hanem ehelyett a dicséretreméltó szép egyetértés még mindig uralkodik.

— **Kalandozók diákok.** F. hó 8-án Fiumében a kora hajnali órákban a rendőrség egy didergő gyerekembert talált az utcán, a ki az egész éjszakát hajlék nélkül, kóborolva töltötte le. A rendőrségen a kihallgatás során bevallotta, hogy Graf Lajos tizenéves, aranyosgyéresi illetőségű kolozsvári negyedik osztályú gimnázista, a ki egy Csap András nevű ismerősével Budapestre szökött. A rendőrtiszt kérdéseire elmondotta még, hogy társa a fővárosban messenger boy akart lenni s azért Budapesten maradt, ő azonban egyedül folytatta útját Fiume felé. Graf tett még érdekesebb nyilatkozatot is. Közölte ugyanis, hogy a Budapesten maradt Csap Andrásnak tudomása van egy harmadik szökevényről is. A harmadikat sohasem látta, a nevét sem tudja, annyit azonban mégis tud, hogy az ismeretlen harmadik szökevény lakásáról huszonnégyezer korona értékű kötelezvényt és értékpapírt rabolt el s azután megszökött, hogy világot járjon. A rendőrség a szökevény, kalandra szomjas diákok Kolozsvárra kísértette, egyúttal táviratilag értesítette Graf vallomásáról a budapesti és kolozsvári rendőrséget.

— **Vérfogyasztó szerencsétlenség** történt a Panics és Marisor vasuti állomások között levő alagutban f. hó 13-án. Miori Vilmos pályafelügyelő az állomások között elterülő vasuti vonal átvizsgálására indult. Berzasztó hóvihár dühöngött és a szerencsétlen ór nem látott a sűrű hóeséstől sem előre, sem hátra. A bekövetkező szerencsétlenséget még elősegítette az, hogy a legközelebbi őrvonatjelző harangja elromlott s így Miori nem tudta, hogy a háta mögött vonat közeleg, mely a pályáért egy alagutban érte. A vonat össze-vissza törte a szerencsétlen embert. Daczára az óriási vérvesztésnek, a megcsontított ember fél kilométernyire vonszolta ki magát az alagutból s ott akadtak rá másnap reggel. A szerencsétlenül járt őrt, kinek egyik kezét és mindkét lábát elvágta a vonat, haldokolva szállították be a petrosényi kórházba. Életben maradásához kevés a remény.

* **Pásztory** cs. és kir. udvari szállító virágkereskedése, Budapest, VIII., Rákóczi-ut 3 szám. Képes árjegyzéket kívánatra díjtalanul küld.

— **A reggeli a hirdetés oszlopon** - nem izlik olyan jól, mint a barátságos ebédlőben, de Hörpentő bátya a jelenkor utazók legnépszerűbbikének, Dörmögő Dömötörnek, a híres-neves maczkónak jóévtágyu utitársa inkább ott eszi meg, semhogy közelébe jusson a rendőrnök, mióta megismerte Pecsényánszky kapitány börtönét. Dörmögő Dömötör legújabb utazásának ez eddigi a legkiemelkedőbb eseménye, bővebbet olvashatni róla Sebők Zsigmond és Benedek Elek képes gyermeklapjának legújabb, január 16-iki számában. De olvashatni ugyanitt sok más szépet is: Abonyi Árpád és Kálnoki Bedő Béla elbeszélését, Benedek Elek és Rákosi Viktor regényét, Benedek Elek és Telekes Béla versét, Kronberger Lili, az ismert műkoresolyázó-világbajnok ezikét a koresolyázás művészetéről. A szemnek a sok pompás kép s egy jóízű tréfás képsorozat ad gyönyörűséget. Szerkesztői üzenetek, rejtvények egészítik ki a szám élvezetes és gazdag tartalmát. A Jó Pajtás-t a Franklin-Társulat adja ki; előfizetési ára 2 kor. 50 fillér egy negyedévre. A most belépő előfizetők ingyen kapják meg a A Jó Pajtás Almanachját s a esztos tárcza-naptárt. A rendkívül gazdag tartalmu és szép karácsonyi és újévi számot mutatványul szívesen elküldi mindenkinek, a ki kéri, a kiadóhivatal (Budapest, IV., Egyetem-utca 4).

Adományok a református templom fűtésére.

Közli: Jancsó Sándor, a templomfűtési bizottság elnöke.
(Folytatás.)

Füzi Katinka és Horváth Pálné ivén: Szaniszló Albertné 10 k, Göllner Árpádné 10 k, Galffy Jánosné 5 k, Demeter Sándorné 1 k, Molnár Gyuláné 5 k, özv. Müller Mihályné 5 k, Rohay Lászlóné 10 k, Miklós Endréné 2 k, Lázár Róbert 1 k, özv. Lázár Károlyné 4 k, Baranyai Károly 5 k, dr. Szász Pál 10 k, özv. Dancs Samuné 2 k, dr. Kerekes Gyuláné 2 k, Horváth Józsefné 2 k, özv. Eröss Istvánné 5 k, Papp Gézané 2 k, Richárd Mihályné 3 k, özv. Nagy Károlyné 1 k, Sándor Ignáczné 2 k, dr. Ács Jenőné 3 k, Biró József 5 k, Tályai Berta 3 k, Sarkadi Lajos 2 k, Nagy Domokos 50 f, Bartha 1 k, Kertész Márton 40 f, N. N. 20 f, Cseh Anna 1 k, özv. Salamou Antalné 1 k, N. N. 10 f, Bedő Károly 1 k, Heidel 1 k, N. N. 1 k, Fogarasi Jenő 50 f, özv. Mátyás Sándorné 6 k, br. Kemény Gizella 10 k, Tóbiás Jenő 4 k, Órbai Lajos 2 k, Kovács Pál 10 k, Deáky Atilla 3 k, Horváth Pál és neje 20 k, Füzi Katinka 3 k.

Özv. dr. Kovács Ödönné és Göllner Árpádné ivén: Máthé István 1 k, Ráskai Vilmos 3 k, Ráskai Béla 2 k, Albert Iván 10 k, Winkler Jánosné 10 k, dr. Winkler Albertné 20 k, Keresztes Nagy Imréné 1 k, Fodor Károly 2 k, N. N. 1 k, Bálint János 20 k, ifj. Bisztricsány Lajosné 5 k, ifj. Bisztricsány Lajos 5 k, Jakab Károlyné 4 k, Kovács Károlyné 4 k, id. Graef János 1 k, Incze István 1 k, Fosztó Dezső 2 k, Szilágyi Farkas 10 k, Málnási Lajos 10 k, Málnási Domokos 10 k, Zsakó Andorné 2 k, Ilyés Árpád 1 k, Réderberger Gyuláné 1 k, özv. Kovács Gyuláné 5 k, ifj. Graef János 10 k, N. N. 60 f, özv. Kovács Ödönné 5 k.

Halmágyi Antalné és Molnár Károlyné ivén: Szabó Árpád 5 k, Borbély Gyula 5 k, Jikely Lajos 5 k, Járni István 5 k, dr. Diószegi András 5 k, Csaplár Aladár 1 k, Kovács Kálmán 5 k, Dóczy Ferenc 5 k, Kollár János 5 k, Balogh Zsigmond 3 k.

Külön adományok: Az iparos önképzőkör egy nyári színelőadás jövedelméből 186 k. 90 f, Komáromi Sándorné 1 k, Incze Emma 1 korona.

A gyűjtés eddig közölt eredménye 2528 k. 70 fill.

A dolog természeténél fogva a gyűjtést csak protestáns hitsorsosaink között

eszközöltük. A másvallásuakat ivalékkal nem keressük meg. A bizottság elnökségéhez beküldött önkéntes adományokat azonban hálás köszönettel vesszük.

Felelős szerkesztő:
Dr. MÜLLER JENŐ.

A kis gyermek elpusztul?

Adjon neki **SCOTT-féle csukamájolaj Emulsiót** és örömmel fogja tapasztalni, hogy állapota azonnal jobbra fordul, hogy csakhamar fejlődésnek indul és jövedvűvé válik.

A SCOTT-féle Emulsió

már gyakran visszaszólította szüleinek szeretett gyermeküket a halál kapujától.

A SCOTT-féle Emulsió

a legkiválóbb ügy tisztaság, valamint az emészthetőség és gyors hatás tekintetében.

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyet — a halászt — kérjük figyelembe venni.

Egy eredeti üveg ára 2 kor. 50 fillér.

Kapható minden gyógytárban.

KIS HIRDETÉSEK.

Minden hirdetés 10 szóc, 40 fillér, azon túl minden szó 4 fillér. A hirdetés bélyegdíjmentes. Levélbeli tudakozódásra szívesen válaszolunk, ha póstabélyeg mellékeltek. Hirdetéseket a kiadóhivatal veszi fel.

Nagyenyed és vidéken **eladó szántóföldekre** szóbeli vagy írásbeli ajánlatot kér Sallak Árpád Nagyenyed 16 1—1

Borosbenedek községben 3 szoba, konyha, kamara, veteményes, bor- és gyümölcsös-pince, gabonás, csűr és istállóból álló belseg egy hold termő gyümölcsös kerttel 9000 koronaért **eladó.** Értekezhetni Sallak Árpád megbizottal Nagyenyeden. 17 1—1

Több pénze akkor lesz,
ha nélkülözhetetlen, olcsó és tartós szőttesárukat

csak
a Nagyenyedi Szövőgyárból

vesz.
Arjegyzék ingyen küldetik.

Alsó-Fehér vármegye alispánjától.

596—1910. szám.
alisp.

Hirdetmény.

A vármegyei közkórház tartalekalapjának tulajdonát képező a Sárpataki- és Baromvásár-utcai két bérház 1910 évi április hó 24-től számítandó hat egymásután következő évre az alispáni irodában **1910 január hó 28-án** délelőtt 10 órakor nyílt szóbeli árverés útján haszonbérbe jog adni.

A haszonbéri és árverési feltételek a következők:

1. A kikiáltási ár mindkét épületre külön

külön évi 1200, azaz egyezerkettőszáz korona.

2. Az évi bérösszeg előleges évnegyedes részletekben minden év április, július, október és január hó 24-én lesz fizetendő a nagyenyedi m. kir. allampénztárba.

3. A 120—120 korona banatpénz az első részletbe lesz betudva.

4. Banatpénzül a kiküldési ár 10%-a az árverési megkezdése előtt az árverést vezető kezehez akár pénzben, akár pedig pénzintézeti betétkönyv vagy értékpapírban leteendő.

5. Az épületeket bérbevevő leltár mellett veszi át és minden saját hibájából eredő romlásokért felelős.

6. A meszelés, kémények seprése és árnyékszék takarítása, a telek és ház előtti kövezet tisztán tartása bérbevevőt terheli, míg a tűz elleni biztosítás és a bérbeadott épületek és telkek utáni állami, törvényhatósági és községi (városi) közterheket bérbeadó-alap hordozza, valamint az épületekben nem a bérleti hibájából keletkező nem-láni romlások helyreállítása.

7. Minden év április hó 24-ike előtti félévi felmondási jog mindkét fél részére fenntartatik.

8. Bérbevevő az épületet vagy annak részeit tulajdonos beleegyezése nélkül albérlésbe nem adhatja.

9. Bérbevevők a Fertekben levő gyümölcs és egyéb félért és főképpen a nagy tölgyfát sértetlen állapotban szabad fejlődésükben nem akadályozhatják és azokat gondozni tartoznak.

10. A bérszerződés megkötésénél járó bérleg és egyéb költségeket bérbevevő hordozza.

Nagyenyeden, 1910. évi január hó 16-án,

Br. Bánffy Kázmír,
alispán.

20 1—1

KUNSCH ANTAL épület- és butorasztalos		
	NAGYENYED, Rózsá-utca 1 a vármegyházzal szemben.	
<p>Elvállal mindennemű épület munkákat, készit és raktáron tart nagy választékban saját műhelyében készült teljes lakásberendezéseket, minden stílusban, a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelben saját vagy adott tervek szerint. Nagy választék hajlított fabutorokban.</p> <p>A műhelyben készült munkákért a legmesszebbmenő jóllallást vállal.</p>		
314		9—20
= Tervekkel = díjtalanul szolgál.		

A NAGYSZEBENI ÁLTALÁNOS TAKARÉKPÉNZTÁR

ad jelzálogkölcsönöket, félévi (tőkét és kamatokat magukban foglaló) részletekben történő törlesztésre és pedig a következő feltételek mellett:

<p>A. 5 1/4% kamattal mellett a kölcsön legkisebb összege 20.000 K.</p> <p>a) 40 évi törlesztésnél (82 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 29 K. 60 f.</p> <p>b) 35 évi törlesztésnél (70 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 31 K. 08 f.</p> <p>B. 5 1/2% kamattal mellett a kölcsön legkisebb összege 10.000 K.</p> <p>a) 44 1/2 évi törlesztésnél (89 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 30 K. 01 f.</p> <p>b) 27 1/2 évi törlesztésnél (55 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 35 K. 07 f.</p> <p>C. 6% kamattal mellett a kölcsön legkisebb összege 3000 K.</p> <p>a) 40 évi törlesztésnél (80 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 31 K. 84 f.</p>	<p>b) 25 évi törlesztésnél (50 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 37 K. 47 f.</p> <p>c) 10 évi törlesztésnél (20 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 65 K. 05 f.</p> <p>D. 6% kamattal mellett a kölcsön legkisebb összege 1000 K.</p> <p>a) 32 évi törlesztésnél (64 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 34 K. 98 f.</p> <p>b) 23 évi törlesztésnél (46 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 39 K. 81 f.</p> <p>c) 18 évi törlesztésnél (36 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 45 K. 05 f.</p> <p>d) 15 évi törlesztésnél (30 félévi részlet) a félévi részlet minden 1000 K. után 50 K. 09 f.</p>
--	--

Valamennyi kölcsön — az egyszersmindenkorra fizetendő 1% törzsdíjon kívül — minden egyéb levonás nélkül teljes összegben készpénzben fizetetik ki.

Alsó-Fehér és Torda-Aranyos vármegyék területeiről kölcsönkérvények LINGNER GYÖRGY úr által Nagyenyeden nyújtandó be, ki bővebb felvilágosítással is szolgál.

NAGYENYED = re
Alsó-Fehér m.

forduljon minden érdeklődő,
ki sulyt fektet elsőrendű fajtiszta anyagra

Gyümölcsfacsemeték

Sétányfák, Diszcserejek, Tülevelliek, Kerítésnövények,
Bogyógyümölcsök stb.

Szőlőoltványok.

(1. ssima áru)
európai és amerikai sima és gyökeres vesszők.
(Oktató díszárjegyzék kívánatra ingyen)

FISCHER és Társai

faiskolák és szőlőoltványtelepek.

85 3—

T		T	
<h3 style="text-align: center;">Nagyenyedi Kisegítő Takarékpénztár r.-t.</h3> <p style="text-align: center;">Részvénytőke 400.000 kor. Tartalékalap 210.000 kor.</p>			
Előnyös	kölcsönt ad betáblázásra, megfelelő kezeségre, értékpapírokra, sorsjegyekre, jóhitelű pénzintézetek részvényeire.		
Vásárol	és elad értékpapírokat.		
Letétbe	elfogad értékpapírokat, sorsjegyeket, értékeket kevés őrzési díj mellett.		
Időgen	kölcsönöket a legelőnyösebben konvertál.		
Váltókat	az összeg nagysága szerint legelőnyösebb feltételek mellett számítol le.		
Allandó betétet	a legkedvezőbb kamattal mellett fogad el.		
<p>Nyitva áll hétköznap d. e. 9—12-ig, d. u. 3—4-ig.</p>			<p>Üzletfeleink részére telefon bevezetve 14. szám alatt.</p>

Villamosvilágítási berendezéseket

gyorsan, jól és olcsón készit **WINKLER JÁNOS** szaküzlete Nagyenyed, Főter 5. szám.

Ugyanott hétről hétre kiegészített választék szalon, ebédlő, irodai, hálószoba, konyha, műhely, pincze stb. lámpákban. Zsinórfüggők 4 kor 70 fill., húzók 7 kor. 50 fill., menyeczetlámpák 6 kor., ámpolnak 11 kor., szalonesillárok 29 kor., ebédlőcsillárok 33 koronától feljebb. Legjobb rendszerű fém- és szénszálas izzólámpák.

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárugár Részvénytársaság könyvnyomdájában Nagyenyeden.

47 1—